

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη ασθενούς – οικογένειας με χρόνια νοσήματα

Πράπα Παρασκευή, RN, MSc, PhD

Προϊσταμένη Ογκολογικής Μονάδας
Γ' Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική
Γ.Ν.Ν.Θ.Α. η "Σωτηρία"

Δήλωση συμφερόντων

Δηλώνω ότι **δεν έχω** (προσωπικά ή ως μέλος εργασιακής/ερευνητικής ομάδας) ή μέλος της οικογένειάς μου οποιοδήποτε *οικονομικό ή άλλου είδους όφελος** από τις εταιρείες/επιχειρήσεις που διοργανώνουν /χρηματοδοτούν την άνω εκδήλωση κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 ετών.

Οι δύο όψεις της ασθένειας

Από τη σκοπιά
της ιατρικής:

αντικειμενικά δεδομένα
που δηλώνουν διαταραχή
σε βιολογικό επίπεδο

Από τη σκοπιά
του αρρώστου και
της οικογένειάς
του:

υποκειμενικό βίωμα
καθολικής διαταραχής σε
βιοψυχοκοινωνικό και
πνευματικό επίπεδο

Η χρόνια νόσος αποτελεί μια προσωπική δοκιμασία για τον κάθε ασθενή.

Παράγοντες που διαμορφώνουν την αντίδραση στην ασθένεια:

✓Ηλικία (φύλο, προσωπικότητα, μόρφωση, κοινωνική θέση)

✓Φυσική ιστορία της νόσου

✓Πρόγνωση

✓Βαρύτητα

Μπροστά στη διάγνωση μιας χρόνιας ασθένειας οι οικογενειακές και οι φιλικές σχέσεις δοκιμάζονται και πολλές φορές τροποποιούνται.

Άλλοτε χαρακτηρίζονται από μια τάση προσέγγισης και άλλοτε από μια τάση απομάκρυνσης.

Κύριες αντιδράσεις στην οικογένεια:

- Κατάθλιψη
- Άγχος θανάτου
- Άρνηση προβλημάτων και συναισθημάτων
- Συνωμοσία σιωπής

**Ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας είναι
καταλυτικός.**

**Με έγκαιρη παρέμβαση διευκολύνεται ο
ασθενής και η οικογένεια στην αντιμετώπιση
των στρεσογόνων συνθηκών με
επικοδομοιτικούς τρόπους.**

Υποστήριξη: Βασικά είδη

- Γνωστική
- Ψυχολογική
- Πρακτική

Υποστήριξη: Βασικά είδη

Γνωστική: παροχή πληροφοριών,
γνώσεων και συμβουλών που βοηθούν το
άτομο να κατανοήσει τον κόσμο και τις
εμπειρίες που βιώνει.

Υποστήριξη: Βασικά είδη

Ψυχολογική: δημιουργεί το αίσθημα της ανακούφισης και βοηθά το άτομο να αισθανθεί ότι το αποδέχονται, το σέβονται και ότι οι άλλοι είναι διαθέσιμοι να το ακούσουν και να του προσφέρουν ασφάλεια και φροντίδα.

Υποστήριξη: Βασικά είδη

Πρακτική: υλικά αγαθά και
υπηρεσίες που βοηθούν το άτομο
στην επίλυση πρακτικών θεμάτων.

Υποστήριξη: Βήματα

1. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ατόμου και της οικογένειας

- Ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αρρώστιας
- Αναγκών σε σχέση με την πορεία της αρρώστιας
- Αποθεμάτων
- Παραγόντων κινδύνου

Υποστήριξη: Βήματα

2. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

- Σχεδιασμός ενεργειών
- Διεπιστημονική συνεργασία και συντονισμός
- Διασύνδεση

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

4. ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ανάγκες του ασθενή

ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ανακούφιση του πόνου και των
σωματικών συμπτωμάτων, σωματική
άνεση

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ασφάλεια, αυτονομία, αξιοπρέπεια,
αίσθημα πληρότητας

Ανάγκες του ασθενή

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αποκατάσταση, διατήρηση και
ανάπτυξη σημαντικών σχέσεων,
διευθέτηση υποθέσεων

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ελπίδα, άντληση δύναμης, εύρεση
νοήματος στη ζωή και στο θάνατο

Υποστήριξη στη χρόνια φάση

- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων και παρενεργειών
- Εφαρμογή θεραπευτικής αγωγής
- Αντιμετώπιση του χρόνιου στρες
- Έκφραση συναισθημάτων και φόβων
- Επίτευξη «φυσιολογικού» ρυθμού ζώντας με την αρρώστια

Υποστήριξη στη χρόνια φάση

- Διατήρηση εικόνας εαυτού
- Επαναπροσδιορισμός των σχέσεων με τους άλλους
- Ενίσχυση της κοινωνικής υποστήριξης και περιορισμός της απομόνωσης
- Αναζήτηση νοήματος εν μέσω αβεβαιότητας και χρόνιων δυσκολιών

Βασικές αρχές στήριξης ασθενή

- **Ακούμε με προσοχή ώστε να αντιληφθούμε τι βιώνει το άτομο μέσα από τα δικά του μάτια**
- **Αποδεχόμαστε και αναγνωρίζουμε το βίωμά του**
- **Του δίνουμε το «χώρο» για να εκφράσει το θρήνο που βιώνει**

Βασικές αρχές στήριξης ασθενή

- Τον συνοδεύουμε ακολουθώντας το ρυθμό και τις ανάγκες του χωρίς να επιβάλλουμε τις απόψεις μας
- Παρέχουμε συνεχή και μακροχρόνια υποστήριξη
- Διατηρούμε την επαφή με τα προσωπικά μας όρια και συναισθήματα

Βασικές αρχές στήριξης οικογένειας

- Εξατομικευμένη παρέμβαση
- Σεβασμός στα δικαιώματα και τις αξίες κάθε οικογένειας
- Συνέχεια και συνέπεια
- Συνεχής επαναπροσδιορισμός των αναγκών και αξιολόγηση παρέμβασης
- Συνεργασία και κοινή φιλοσοφία στην ομάδα υγείας

- **Ανταπόκριση στις συγκεκριμένες ανάγκες
κάθε αρρώστου και κάθε οικογένειας σε
κάθε διαφορετική χρονική στιγμή**
- **Εξατομικευμένη προσέγγιση μέσα από
συνεχιζόμενο προσδιορισμό αναγκών και
συνεχιζόμενη αξιολόγηση της στήριξης**

- **Ολιστική αντιμετώπιση**
- **Οριοθετημένο και σταθερό θεραπευτικό
πλαίσιο**

Κοινωνική ένταξη / Αποκατάσταση

- Νομοθετικό πλαίσιο
- Εργασία με ευνοϊκούς όρους
- Εργαστήρια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο νόμος και η κοινωνική μέριμνα να μη θέτει τους ασθενείς στο περιθώριο.

**Το επίπεδο της καλής
λειτουργικότητας, της αυτονομίας και
της ικανοποιητικής κοινωνικής ζωής
του ασθενή εξαρτάται από την έμφαση
που δίνουμε στην αντιμετώπιση των
ψυχοκοινωνικών παραγόντων.**

Σας ευχαριστώ

